

Sestoupení Svatého Ducha

Večerní před dnem Svatého Ducha

**V neděli svaté Trojice večer.
Večerní bohoslužba
se skláněním kolen
a svatodušními
modlitbami**

Ke stažení na: pravoslavi.cz/download
Jihlava 5/2015–2016
(Přísluší k brožuře »Doba padesátnice II« verze 0.54)
Verze 0,32

Z triodu květného

Kněz říká propuštění:

Jenž z Otcovy a Boží náruče vyšel, ponížil se a s nebe na zemi sestoupil, přijav celou naši lidskou přirozenost, aby ji zbožštil, a poté na nebe opět vystoupil a usedl po pravici Boha a Otce, načež Božského a Svatého, jednobytného, spoluvěčného Ducha, stejné moci i stejné slávy, seslal na svaté své učedníky a apoštoly, čímž je osvětil a skrze ně pak celý svět, Kristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přečisté a neposkvrněné svaté Matky své, svatých, slavných a všechvalných, Boha hlásajících a duchonosných apoštolů i všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako Blahý a Lidumil.

Věřící: Amen.

Příručka pro duchovenstvo ke službě večerní svatodušní bohoslužby se skláněním kolen (koná se v neděli Padesátnice večer nebo – jak je obvyklé – hned po nedělní liturgii).

Dle zvyku drží sloužící duchovenstvo v průběhu bohoslužby kvítka. Při čtení svatodušních modliteb na kolenou drží duchovenstvo rozžaté svíce (svíčky mohou mít i klečící věřící). Kvítka (či zelené ratolesti břízy nebo dubu apod.) drží duchovní i při čtení modliteb (spolu se svíci).

Praktická poznámka: sloužícímu knězi je možno před čtením modliteb připravit do královské brány (resp. na solej před bránu) malý stoleček a polštářek, na který pak poklekne (čelem k lidu) a na stůlek si položí knihu s modlitbami; místo svíce do ruky může v takovém případě použít svíci na svícnu a postavit ji při čtení před sebe na zmíněný stůlek.

Tato brožura obsahuje vše potřebné pro kněze a pro diákona ke konání této bohoslužby (vyjma světelných modliteb, které jsou ve služebníku v postupu obvyklé večerní).

Věřící mohou číst stichiry z knížky s výběrem z květného triodu: „Doba padesátnice – díl II.“ a mohou zpívat ze zpěvníku – notáře, který je k ní připraven (vše ke stažení v PDF na adrese: pravoslavi.cz/download)

Neděle Padesátnice večer

tolským učením, klaníme se Otci, se Synem i Duchem, prosíme za spásu duší našich.

Sláva... I nyní... (Hlas 8.)

Pojďte, lidé, pokloňme se Božství ve třech Osobách – Synu v Otci, se Svatým Duchem. Neboť Otec mimo čas zrodil Syna stejně věčného a spolutrůnicího jako On. I Duch Svatý je z Otce, a se Synem je oslavován. Jediná Moc, Jediná Bytnost, Jediné Božství. Jemu se klanějíte, všichni hlásáme: „Svatý Bože, jenž jsi vše stvořil skrze Syna při spolupůsobení Svatého Ducha! Svatý Silný, skrze něhož jsme poznali Otce a Duch Svatý přišel do světa! Svatý Nesmrtelný, Utěšiteli – Duchu, jenž z Otce vycházíš a v Synu spočíváš! Trojice Svátá, sláva tobě!

Nyní propouštíš...

Trisagion až po **Otčenáš**

Kněz – ohlas po Otčenáši: Neboť tvé jest království, moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Tropar svátku (hlas 8.) (Tříkrát; bez »Sláva...« »I nyní...«)

Blahosloven jsi, Kriste Bože náš, ❖ jenž jsi rybáře učinil moudrými, se-slav jim Ducha Svatého, ☩ a jimi ulovil jsi veškerý svět. ❖ Lidumile, sláva tobě! ☩

Kněz: Velemoudrost!

Věřící: Požehnej!

Kněz: Požehnán jest Kristus, Bůh náš (Jsoucí), vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Upevni, Bože, svatou pravoslavnou víru...

Kněz: Přesvatá Bohorodice, spasiž nás!

Věřící: Tebe nad cherubíny...

Kněz: Sláva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

Věřící: Sláva... I nyní... Hospodi, pomiluj (tříkrát). Požehnej.

Neděle Padesátnice večer

Večerní před Svatodušním pondělím

Večerní bohoslužba se skláněním kolen

Po propuštění nedělní liturgie čteme 9. hodinku (možno vynechat). Následuje počáteční ohlas večerní: „Blahosloven Bůh náš...“ **A slavnostně se zpívá (všichni): „Králi nebeský, Utěšiteli...“ Ihned poté žalm 103./104.**

Ektenie velká, do které jsou po prosbě za cestující vloženy další prosby:

Diákon: V pokoji k Hospodinu modleme se!

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za pokoj shůry a spásu duší našich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za mír celého světa, za blaho svatých církví Božích a za sjednocení všech k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za svatý chrám tento a za vcházející v něj s vírou, zbožností a bázní Boží k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za metropolitu našeho vладыku (**jméno**) [za vладыku našeho (**jméno**)], za důstojné kněžstvo, diákonstvo v Kristu, za veškeré duchovenstvo a lid k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za vlast naši a její představitele k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za město toto [vesnici tuto, svatý monastýr tento], za všechna města a země i za ty, kteří podle víry v nich žijí, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za příznivé počasí, za hojnost plodů zemských a za pokojné časy k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za cestující po zemi, vodě i vzduchem, za nemocné, trpící, zajaté a za spásu jejich k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zvláštní prosby:

Za přítomný lid, očekávající blahodář Svatého Ducha, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za ty, kdož před Hospodinem sklánějí svá srdce i kolena, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom posílení byli ke konání toho, co je Bohu libé, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby seslány byly na nás hojné jeho milosti, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby přijato bylo sklonění našich kolen jako kadidlo před ním, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz (se modlí tiše): Hospodine, Bože náš, který jsi nebesa sklonil a sestoupil pro spasení pokolení lidského, shlédni na služebníky své i na dědictví své; neboť před tebou, přísným a lidumilným soudcem, služebníci tvoji sklonili hlavu i šiji svou; neočekávají pomoci od lidí, nýbrž od tebe očekávají milosti a touží po spasení tvém. Opatruj je každého času i tohoto večera, ochraňuj je také v nastávající noci před každým nepřitelem a všelikým působením ďábelským, před daremnými myšlenkami a úmysly zlými.

(Hlasitě): **Budiž moc království tvého blahoslovena a velebena, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.**

Věřící: Amen.

Po modlitbě sklánění hlav následují:

Stichiry na stichovně (hlas 3.)

Jazyky se dnes staly zjevným znamením pro všechny. Židé, z nichž Kristus tělesně pocházel, upadli do nemoci nevíry a odpadli od blahodati Boží. Kdežto my, kteří jsme pozváni z pohanů, učiněni jsme hodnými světla Božího, upevněni byvše kázáním apoštolů ohlašujících slávu Boha, dobrodince všech. S nimi sklánějme srdce i kolena, Svatému Duchu u víře se klanějíce, upevněni Spasitelem duší našich.

Verš: Srdce čisté stvoř ve mně, Bože, a ducha pravého obnov v nitru mém.

Nyní Utěšitel, Duch Svatý vylit byl na každé tělo, počínaje od apoštolů, a přes ně přechází Jeho blahodář na všechny věrné, kteří se k nim připojili. Potvrzuje tak své mocné sestoupení v podobě ohně, když učedníky podělil jazyky, aby v písních opěvovali Hospodina, a ke slávě Boží. Pročež my, jejichž mysl je v srdci osvěcována a ve víře jsme upevněni Svatým Duchem, modleme se za spásu duší našich.

Verš: Neodvrhuj mne od tváře své a Ducha tvého Svatého neodnímej ode mne.

Nyní oděni jsou apoštolé shůry mocí Kristovou, neboť obnovil je Utěšitel, jehož přítomnost v člověku se tímto obnovila skrze tajemnou obnovu mysli a poznání Boha. Hlásajíce jej cizími jazyky, hlasitou řečí kázali Boha dobrodince všech a *vyhlásili* uctívání věčné Boží přirozenosti – prosté, leč jsoucí ve třech Osobách. Proto osvíceni byvše apoš-

Diákon: Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Diákon: Za odpuštění a prominutí hříchů a poklesků našich Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Diákon: Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Diákon: Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Diákon: Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahánbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Diákon: Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie, se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: Neboť dobrotivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz: Pokoj všem.

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: Skloňme hlavy své před Hospodinem.

Věřící (zpívají pomalu se skloněnou hlavou): Před tebou, Hospodine.

Za ty, jimž je třeba pomoci od něho, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

A pokračuje se ve velké ektenii:

Abychom vysvobozeni byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné Vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz: Neboť tobě náleží všeliká sláva, čest a klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Stichiry na »Hospodine, k tobě volám« — na 6

Hlas 4.

Přeslavné věci viděli dnes všichni národové v městě Davidově, když sestoupil Duch Svátý v ohnivých jazycích, jak bohomluvný Lukáš vypravuje; neboť píše: „Když učedníci Kristovi byli shromážděni, nastal hukot, jako když duje prudký vítr, a naplnil celý dům, v němž seděli; a všichni počali cizími jazyky hlásati nové podivuhodné pokyny, divuplné učení svaté Trojice.“ (Dvakrát)

Duch Svátý byl vždy, jest i bude. Nemá začátku, nebude mít ani konce, ale vždy s Otcem i Synem spolu jest a k nim je počítán. Je Život i Životodárce, Světlo i Dárce světla, sám je dobro i pramen dobra. Skrze něho je Otec poznáván a Syn oslavován. Všem je známa jedna moc, jedno spojení, jedno uctívání Svaté Trojice. (Dvakrát)

Duch Svátý – světlo a život i živé duchovní zřídlo. Duch moudrosti,

Duch poznání, dobrý, spravedlivý, myslí neomezené; vládnoucí, očisťující hříchy. Je Bůh i bohotvorný; Oheň od Ohně pocházející; hovořící, konající, rozdílející dary. Jím byli korunováni všichni proroci a Boží apoštolé s mučedníky. Je to podivuhodné ke slyšení, podivuhodné ke zření: Oheň se rozděluje, aby uděloval dary. (Dvakrát)

Sláva... I nyní... (Hlas 6.)

Králi nebeský, Utěšiteli, Duchu pravdy...

Vchod s kadidlem.

Kněz potichu modlí požehnání vchodu: Večer, za svítání a v poledne chválíme a blahoslovíme tebe, díky vzdáváme tobě a modlíme se k tobě, Vládce všech: nechť vznáší se modlitba naše jako kadidlo před tebou; nedej, aby srdce naše uchylovala se k řečem nebo myšlenkám zlým, ale vysvoboď nás ode všech, kdož úklady činí duším našim; neboť k tobě, Hospodine, Pane, obráceny jsou oči naše a v tebe složili jsme naději svoji; nedopusť, Bože náš, abychom byli zahambeni. Neboť tobě náleží všechna sláva, čest i klanění, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

Na to kněz žehná vchod, říká tiše: Blahosloven vchod svatých tvých, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův. Amen.

Kněz nebo diákon: Velemoudrost! Povznesme se!

Světlo tiché.

Velký prokimen (Ž 76,14—15; 11; 12)

Kdo jest Bůh veliký, jako Bůh náš? I Ty jsi Bůh, jenž činíš divy.

Verš 1.: Sílu svou zvěstoval jsi mezi národy; paží vztaženou vysvobodil jsi lid svůj.

Verš 2.: Řekl jsem: Nyní začínám chápat, že to, co se přihodilo, učinila pravice Nejvyššího.

Verš 3.: Pamatoval jsem na skutky Hospodinovy; budu připomínati sobě všechny divy tvé od počátku.

tě. Daruj nám spánek, jenž nám dáváš, aby se obnovily ochablé síly naše. Nechť spíme vzdáleni všech ďábelských přeludů. Ano, Vládce všech, dárce blah, dejž abychom na ložích svých s lítostí v noci vzpomínali na jméno tvé a osvícení jsouce rozmýšlením o přikázání tvých, povstali s radostí v duši ke slavosloví dobroty tvé, předkládajíce tvému milosrdenství prosby a modlitby za hříchy své a za všechny lidi tvé, jež na přímluvy přesvaté Bohorodice navštív milostí svou.

Diákon závěr ektenie: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhů a veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz – ohlas: Neboť ty jsi pokoj duším i tělům našim, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Následuje ektenie prosebná:

Pak diákon začíná prosebnou ektenii: Vykonejme večerní modlitbu naši k Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Diákon: Abychom celý večer dokonale, svatě, pokojně a bez hříchů strávili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

tíme tělo a jdeme k tobě, Bohu našemu; je to pouhé přesídlení z místa tíže a bolu tam, kde je dobře, příjemně a krásně, *kde vládne* pokoj a radost. Jestli čímkoliv prohřešili jsme se před tebou, buďž milostiv nám i jim, neboť nikdo není čist před tebou a bez poskvrny, i kdyby pouze jediný den trval život jeho. Jedině Pán náš Ježíš Kristus je tím, kdo kdy žil na zemi prost hříchu. V tomto *Spasiteli* máme všichni naději dosáhnout milosti a odpuštění hříchů svých. Proto jako blahý a lidumilný Bůh nám i jim ulehči, odpusť a promiň hříšné pády, úmyslné i neúmyslné, jichž jsme se vědomě i nevědomě dopustili, hříchy zjevné i skryté, *páchané* skutkem, v myšlenkách či slovy nebo celým způsobem života našeho i každým pohnutím těla i duše. Těm, kteří již skonali, daruj svobodu a lehkost; nám, kteří jsme ještě zde, požehnej a dopřej dobrý a pokojný konec, a stejně tak i všemu budoucímu lidu tvému. Otevři nám náruč své milosti a lidumilnosti při strašném a hrozném příchodu tvém, a učiň nás hodnými království svého.

Připojuje se ještě modlitba tato:

Bože veliký a nejvyšší, jediný, který máš nesmrtelnost! Bože, přebývající ve světle nepřístupném, jenž jsi všechno stvoření moudře učinil, odděliv světlo od tmy, slunce jsi ustanovil, aby vládlo ve dne, měsíc pak a hvězdy, aby vládly v noci. Učiň hodnými nás hříšné i v tuto hodinu stanout s vyznáním před tváří tvou a přinášet tobě službu večerní. Ty sám, lidumilný Pane, veď modlitbu naši, aby se vznášela k tobě jako kadidlo, a přijmi ji jako vůni příjemnou. Dejž nám, ať přítomný večer a nadcházející noc jsou pokojny, oděj nás ve zbroj světla, vysvobod' nás od hrůzy noční a od veškerého nebezpečí, jež se plíží v temno-

První modlitba

Diákon: **Opět a opět**, sklonivše kolena, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (Třikrát)

Všichni pokleknou.

Kněz poklekně v královských dveřích čelem k lidu a čte nahlas **1. modlitbu** (může při tom držet svíci s květy či ratolestí):

Nejčistší, neposkvrněný, bezpočátečný, neviditelný, nepostižitelný, nevyzpytatelný, nezměnitelný, nepřemožitelný, nezměrný, Hospodine, v němž není žádné zlo a jenž jediný máš sám v sobě nesmrtelnost a přebýváš v nepřístupném světle! Ty jsi stvořil nebe i zemi i moře a veškerá stvoření v nich! Už před tím, než jsi prošen, splňuješ všem prosbu! Tebe prosíme a vzýváme, lidumilný Vládce, Otče našeho Pána a Boha i Spasitele Ježíše Krista, jenž pro naše spasení sestoupil s nebe a vtělil se z Ducha Svatého a vždycky panenské a přeslavné Bohorodice Marie. Jenž napřed slovy učil, později pak i skutky ukazoval, když pro naši spásu trpěl, a dal příklad nám, svým poníženým, hříšným a nehodným služebníkům, abychom tobě se skloněným šijemi a koleny přinášeli modlitby za hříchy své i za nevědomosti lidu. Ty sám nyní, mnohomilostivý a lidumilný Bože, *Otče*, vyslyš nás, kteréhokoliv dne tebe vzýváme, zvláště pak v tento den svaté Padesátnice, v němž Pán náš Ježíš Kristus, vstoupiv na nebesa a usednuv po tvé, Boží a Otcově, pravici, seslal na svaté své učedníky a apoštoly Ducha Svatého, kterýž spočinul na

každém z nich, takže naplnění byli všichni nevyčerpatelnou jeho blahodatí a cizími jazyky zvěstovali veliké skutky tvé a prorokovali. Nyní tedy vyslyš nás, kteří prosíme tebe *Otce*, a rozpomeň se na nás ponížené a odsouzené, a vyveď ze zajetí duše naše, neboť i soucit tvůj se za nás přimlouvá.

Přijmi nás, kteří před tebou na kolena padáme a voláme: „Zhřešili jsme!“ Na tebe jsme odkázáni od mateřského lůna, od počátku našeho života jsi Bohem naším! Avšak když promrhali jsme naše dny v daremnostech, byli jsme zbaveni tvé pomoci a pozbyli jakékoliv omluvy. Přesto však plni důvěry ke slitovnosti tvé voláme: „Hříchů našeho mládí a nevědomosti naší nevzpomínej, a očisti nás od tajných hříchů našich. Nezamítej nás v době stáří; když naše síly pomíjejí, neopouštěj nás. Dříve, než se navrátíme do země, učiň nás hodnými, abychom se navrátili k tobě. Uděl nám svou laskavou pozornost a obdař nás přízní a blahodatí svou. Nepravosti naše měř podle slitovnosti své a oproti množství našich prohřešení postav bezeďný soucit svůj. Shlédni, ó Hospodine, se svaté výsosti své na přítomný lid svůj, očekávající od tebe hojné milosti. Navštiv nás dobrotou svou. Vysvoboď nás od násilí ďáblova. Upevni život náš svatými a Božskými příkázáními svými. Pošli věrného anděla ochránce, aby dohlížel na lid tvůj. Shromáždí nás všechny v království svém. Uděl odpuštění těm, kdož doufají v tebe. Odpusť hříchy jim i nám. Očisti nás působením Svatého Ducha svého a zmař úklady, jež proti nám nepřítel strojí.

K tomu připoj ještě modlitbu tuto (možno vstát):

Blahosloven jsi, Hospodine, Vládce všemohoucí, jenž

zbroj světla, zůstali jsme nezraněni jakýmkoliv úkladem od zlého a směle za vše oslavili tebe, jediného pravého a lidumilného Boha.

Vskutku nesmírné je přec tajemství tvé, Vládce všech a Stvořiteli, – jak dočasný rozpad stvoření tvých, tak poté jejich opětné zbudování a upokojení navěky! Vzdáváme ti díky za vše: za to, že jsme přišli na tento svět, i za to, že jej opouštíme, čímž je posilována naše naděje na tvé neklamně zaslíbené vzkříšení a nehynoucí život, jimž jsme zasnoubeni a budeme se z nich radovat při budoucím druhém příchodu tvém. Neboť jsi původcem našeho vzkříšení i neúplatným a lidumilným soudcem všech, kteří zde žili, jakožto Vládce a Pán odplaty, jenž se stal podobný nám. Dle své krajní blahosklonnosti jsi přijal *na sebe lidské* tělo a krev i naše utrpení, aniž sám by ses provinil. Ze svého milosrdenství a slitovnosti svolil jsi dobrovolně okusit muka. A byv zkoušen, když jsi trpěl, stal ses zaslíbeným pomocníkem nám, kteří jsme zkoušeni, čímž nás všechny spolu se sebou přivádíš tam, kde není bolesti.

Přijmi tedy, ó Vládce, prosby a modlitby naše, a upokoj všechny otce a matky, bratry a sestry a děti i ostatní příbuzné a spolurodáky každého z nás, a všechny duše dříve zesnulých v naději na vzkříšení i život věčný. Duše jejich po jménech zapiš v knihu života, umísti je do náruče Abrahama, Izáka a Jáкова, přiveď je do země živých, do království nebeského, do ráje rozkoše; světlí andělé nechť je všechny uvedou do svatých příbytků tvých. Spolu s nimi pozdvihni z hrobů i naše těla v den, jenž jsi určil, dle svatých a neklamných zaslíbení svých.

To přece není smrt pro služebníky tvé, Pane, když opouš-

a životodárného Ducha svého, který se v podobě ohnivých jazyků vylil na svaté tvé apoštoly, čímž jsi je učinil zvěstovateli zbožné víry naší, vyznavači a hlasateli pravého bohosloví.

V tento konečný a spásonosný den svátku jsi svolil přimnout prosby za smilování nad těmi, kdož jsou drženi v podsvětí. Dáváš nám tím velikou naději, že uvězněným zesnulým bude seslána úleva od soužení poskvrnami, které na nich ulpěly a zadržují je tam, a že sestoupí k nim tvoje útěcha. Vyslyš nás, ponížené a potřebující soucitu tvého, a upokoj duše služebníků svých, dříve zesnulých, v místě světla, v místě hojnosti, v místě potěchy a odpočívání, které vzdáleno jest všech bolestí, zármutku a lkaní. Duchy jejich uveď tam, kde spravedliví přebývají, učiň je hodnými pokoje a úlevy. Neboť mrtví nebudou chváliti tebe, Hospodine, a ti, kteří jsou v podsvětí, neosmělí se přinášet ti svá vyznání; avšak my živí dobrořečíme tobě, prosíme tě a přinášíme ti modlitby a oběti za očistění duší jejich.

Připojuje se modlitba tato (možno vstát):

Bože veliký a věčný, svatý a lidumilný, učiň nás hodnými v tuto hodinu stát před nepřístupnou slávou tvou, abychom opěvovali a chválili divy tvé. Očistiž nás, nehodné služebníky své, a uděl nám blahodať přinášet tobě se srdcem zkroušeným a bez povýšenosti trojsvaté slavosloví a díkůčinění za veliké dary tvé, jež jsi nám udělil a stále nám uděluješ. Pamatuj, Pane, na nemohoucnost naši a nezahubíš nás s nepravostmi našimi, leč nakládej s námi poníženými dle veliké své milosti, abychom unikli tmě hříchu a chodili ve dni spravedlnosti; a obléknuvše se ve

světlem slunečným osvětluješ den a září ohně zjasňuješ noc. Ty jsi nás učinil hodnými, abychom prošli celým dlouhým dnem a přiblížili se začátku noci. Vyslyš modlitby naše i všeho lidu svého a odpusť nám všem hříchy úmyslné i neúmyslné; přijmi večerní naše modlitby, sešli hojnost své milosti a slitovnosti na dědictví své. Ochraň nás jako hradbou svatými anděly svými. Vyzbroj nás zbraní spravedlnosti své. Ohrad' nás pravdou svou. Zachovej nás mocí svou. Vysvoboď nás od všelikého útoku a každého úkladu nepřítelů. Učiň nám večer tento a nadcházející noc dokonalými, svatými, pokojnými, bezhříšnými. Zachovej nás bez pohoršení a bez přízraků – dnes i po všechny dny života našeho, na přímluvy svaté Bohorodice i všech svatých, od věků tobě se zalíbivších.

Diákon praví závěr ektenie: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (Jedenkrát)

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhů a veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz – ohlas: Neboť tobě náleží smilovati se a spasiti nás, Pane, Bože náš, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Následuje vroucí ektenie jako obvykle.

Poté kněz nebo diákon: Rceme všichni z celé duše a z celé mysli své, rceme.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz: Hospodine, Vševládce, Bože otců našich, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz: Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého, prosíme tebe, vyslyš nás a smiluj se.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: Ještě modlíme se za metropolitu našeho vladyku (**jméno**), [vladyku našeho (**jméno**),] a všechny naše bratry v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: Ještě modlíme se za bratry naše, kněze, mnišské duchovenstvo a všechno bratrstvo naše v Kristu.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: Ještě modlíme se za vlast naši a její představitele ve správě státní i ve vojsku.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: Ještě modlíme se za blažené a věčné paměti hodné zakladatele svatého chrámu tohoto i za všechny pravoslavné dříve zesnulé otce a bratry, zde a všude jinde odpočívající.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: Ještě modlíme se za milost, život, pokoj, zdraví, spásu, navštívení, odpuštění a prominutí hříchů pro služebníky Boží z bratrstva svatého chrámu tohoto.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: Ještě modlíme se za ty, kteří přinášejí dary a kteří dobrodiní činí ve svatém a veledůstojném chrámě tomto, za přísluhující, zpívající a přítomný lid, očekávající od tebe velikých a hojných milostí.

Věřící: Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj.

Kněz: **Neboť milostivý a lidumilný Bůh jsi ty, a tobě chválu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.**

Věřící: Amen.

jsi cestu východu odtud ukázal. Původce zla, *dávného* hada v hlubinách jsi bohomoudře na návnadu ulovil, spoutal jej okovy temnoty v jeho pekelné propasti a svou neomezeně mohutnou silou uvěznil jej v ohni neuhasitelném a ve tmě vnější.

Věhlasná Moudrosti Otcova, ukazuješ se jako veliká pomoc těm, kdo jsou zkoušeni útoky, a osvěcuješ ty, kdo sedí ve tmě stínu smrti. Pane věčně jsoucí slávy, Otce nejvyššího milovaný Synu, věčné Světlo z věčného Světla, Slunce spravedlnosti! Vyslyš nás, modlíci se k tobě, a upokoj duše služebníků svých, dříve zesnulých otců a bratří našich a dalších tělesných našich příbuzných i všech, kteří jsou ve víře tvými, na něž nyní vzpomínáme. Neboť tvá jest vláda nad veškerenstvím a v ruce své třímáš všechny končiny země.

Vládce všemohoucí, Bože otců a Pane milosti! Učiniteli rodu smrtelných i nesmrtelných a veškeré přirozenosti lidské, jež se zbuduje a pak se zase rozpadá. Pane nad životem i smrtí, nad pobýváním zde i nad odchodem jinnam, jenž vyměřuješ žijícím jejich léta a určuješ čas smrti! Přivádíš do podsvětí a opět vyvádíš odtud, spoutáváš nemocí a svou vládou osvobozuješ od ní, strojíš vše přítomné zde, jak je zapotřebí, a k užítku řídíš věci budoucí. Ty, kteří jsou ochromeni žihadlem smrti, povzbuzuješ nadějí na vzkříšení!

Vládce všeho, Bože, Spasiteli náš, naděje všech končin země i těch, kteří jsou daleko na moři! Ty sám jsi nám v tento poslední, veliký a spásonosný den padesátidenního svátku zjevil tajemství svaté, jednobytné a spoluvěčné, nerozdílné a neslité Trojice; seslal jsi a ukázal Svatého

Žalmista pokračuje v postupu večení:

Dejž, Hospodine, abychom večer tento | bez hříchu strávili.
Blahosloven jsi, Hospodine, | Bože otců našich,
a chváleno a velebno jest jméno tvé | na věky. Amen.
Budiž, Hospodine, milost tvá na nás, | neboť doufali jsme v tebe.
Blahosloven jsi, Hospodine, | pouč nás Zákonem svým.
Blahosloven jsi, Vládce, | nauč nás Zákonu svému.
Blahosloven jsi, Svatý, | osvět nás zákony svými.
Hospodine, milost tvá jest na věky, | neopovrhuj dílem rukou svých.
Tobě náleží chvála, | tobě náleží píseň,
tobě sláva náleží, | Otci i Synu i Svatému Duchu,
i nyní i vždycky, | až na věky věkův. Amen.

Třetí modlitba

Diákon: Opět a opět, sklonivše kolena svá, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (Třikrát)

Kněz čte nahlas **třetí modlitbu** (podobně jako před tím):

Prameni stále vyvěrající, živý a osvěcující, tvůrčí Sílo spoluvěčná s Otcem! Ty, jenž jsi dílo spásy lidské výborně učinil, Kriste Bože náš, zlámal jsi neroztrhnutelná pouta smrti a závory podsvětí, a přemohl jsi všechno množství zlých duchů, když jsi sám sebe přivedl jako neposkvřěnou ovečku k zabití, abys dal jako oběť své přečisté tělo, žádným hříchem nedotčené a nedostupné ničemu nečistému. Tímto strašným a nevylicitelným úkonem posvátným jsi nám věčný život daroval. Do podsvětí jsi sestoupil a zlámal věčné závory; těm pak, kteří tam ve tmě seděli,

Druhá modlitba

Pak diákon: Opět a opět, sklonivše kolena svá, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj. (Třikrát)

Všichni pokleknou.

Kněz čte nahlas **druhou modlitbu** (podobně jako četl první):

Pane, Ježíši Kriste, Bože náš, jenž jsi odevzdal lidem pokoj svůj a dar nejsvětějšího Ducha, když jsi ještě pobýval s námi za pozemského života svého! Ty povždy uděluješ tyto dary věrným jako *jejich* neodňatelné dědictví. Zvláště zjevně jsi však tuto blahodať seslal učedníkům a apoštolům svým v tento den, kdy jsi ozbrojil ústa jejich plamennými jazyky. Skrze ně jsme my a celý rod lidský uslyšeli zvěstování bohopoznání, každý ve své vlastní řeči. A přijavše ho, byli jsme osvětleni světlem Ducha a vysvobozeni jsme tím byli od klamu jako od tmy. Rozdělením ohnivých jazyků a nadpřirozeného působení, jež bylo přístupné smyslům, naplněni jsme světlem a naučili jsme se věřit v tebe a dobrořečiti tobě – *Kristu* Bohu s Otcem i Svatým Duchem v jediném Božství, moci a vládě.

Ty jsi záře Otcova, neměnné a nepohnutelné zobrazení bytosti a přirozenosti Jeho, pramen moudrosti a blahodati. Otevři ústa mně hříšnému a nauč mne modlit se, jak se náleží a zač je třeba. Jistě, znáš veliké množství hříčů mých, leč jejich nesčetnost je přemáhána milosrdenstvím

tvým. Tedy hle, s bázní stojím před tebou a zoufalství duše své uvrhl jsem v hlubinu milosti tvé. Jako kormidelník veď život můj, ty, jenž pouhým svým slovem řídíš všechno stvoření s nevypravitelnou mocí moudrosti své. Tichý přístave těch, kteří jsou zmítáni bouří, ukaž mi cestu, po níž mám kráčet! Uděl mému myšlení Ducha moudrosti své! Mému nerozumu daruj Ducha poznání *tebe!* Skutky moje zastiň duchem bázně před tebou! Ducha pravého obnov v nitru mém a Duchem panujícím posilni kolísající a nestálé uvažování mé; abych blahým Duchem tvým veden byl k tomu, co je užitečné, stal se hodným každého dne plnit příkázání tvá a vždy měl na paměti příchod tvůj slavný a usvědčující vše, čeho se dopustím.

Nedovol, abych byl oklamán hynoucími krásami tohoto světa, leč posilni v nás touhu po dosažení pokladů budoucích. Vždyť ty jsi pravil, Vládce, že začkoliv budeme prosit ve jménu tvém, zajisté obdržíme od Otce tvého, Boha spoluvěčného. Pročež i já hříšný uprošuji tvou dobrotu v den sestoupení Svatého Ducha tvého: „Uděl mi, oč prosím ke spáse!“ Ano, Pane, štědrý dobrodinče, ty jsi blahý dárce všeho dobrého, jelikož v hojnosti dáváš, oč prosíme. Ze svého soucitu a milostivosti přijal jsi bezhříšně účast na tělesnosti naší a skláníš se láskyplně k těm, kteří sklonili svá kolena před tebou, ježto stal ses obětí smírnou očišťující hříchy naše.

Uděl tedy, Pane, lidu svému slitování svá! Slyš nás v nebi svém svatém! Posvěť nás mocí spásné pravice své! Ukryj nás pod krovem křídel svých! Kéž nepřehlédneš díla rukou svých! Před tebou jediným jsme zhřešili, avšak taktéž tobě jedinému sloužíme. Neumíme uctívat boha cizího,

Vládce, ani vztahovat ruce k bohu jinému. Odpusť nám prohřešky a přijmi naše modlitby na kolenou; podej nám všem ruku pomocnou; přijmi modlitbu nás všech jako příjemnou vůni kadidla, stoupající k přeblahému královskému trůnu tvému.

Připojuje se i modlitba tato (možno vstát):

Hospodine, Hospodine, vysvobozující nás od každé střely létající ve dne, zbav nás i všeho, co se plíží ve tmě. Přijmi večerní oběť – pozdvižení rukou našich. Učiň nás hodnými, abychom vládou noci prošli bez poskvrny a bez zkoušky od zlých. Vysvoboď nás od všeliké bouře, zmatení a úzkosti, jež k nám od ďábla přicházejí. Duším našim daruj lítost a myšlenkám starostlivost o zodpovídání se na strašném a spravedlivém soudu tvém. Bázní před tebou ukřižuj těla naše a umrtvi pozemské údy naše, abychom se i v tišině spánku osvěcovali zřením soudů tvých. vzdal od nás jakékoliv nepřístojné sny a škodlivé žádosti. Pozdvihni nás v čas modlitby upevněné ve víře a úspěšné v plnění příkázání tvých.

Diákon závěr ektenie: Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Nejsvětější, nejčistší, nejblahoslovenější a slavné vládkyně naší, Bohorodice a vždycky Panny Marie se všemi svatými pamětlivi jsouce, sami sebe i druh druhu a veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz – ohlas: Zalíbením a dobrotou jednorozeného Syna svého, s nímž blahosloven jsi, s přesvatým, blahým a oživujícím Duchem svým, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.